

Nr 301.

Godkänd av första kammaren den 2 juni 1923.

Godkänd av andra kammaren den 2 juni 1923.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till reparation och inredning av bostadshuset vid Alnarps Mellangård dels ock vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställningar jämte i ämnet väckta motioner.

(Jordbruksutskottets utlåtanden nr 27, 30, 31, 38 och 53.)

Till Konungen.

Riksdagen får härmed anmäla sina beslut i anledning av dels Eders Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till reparation och inredning av bostadshuset vid Alnarps Mellangård dels ock vissa av Eders Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition under nionde huvudtiteln gjorda framställningar.

1:o) I en till riksdagen den 10 mars 1923 avlåten proposition, nr 110, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till reparation och inredning av bostadshuset vid den under Alnarps egendom lydande utgården Mellangård anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 10,225 kronor.

Behovet av det ifrågasatta reparationsarbetet synes riksdagen ådagalagt. Beträffande det begärda anslagsbeloppet har riksdagen, då någon utredning rörande beräkningen härav icke föreligger, saknat möjlighet att bilda sig ett bestämt omdöme i detta avseende, men vill detsamma förefalla riksdagen väl högt. Riksdagen anser sig därför, utan att ifrågasätta någon sänkning av anslaget, böra framhålla angelägenheten av att arbetet i fråga så ordnas, att kostnaderna därför kunna i möjligaste mån nedbringas.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen till reparation och inredning av bostadshuset vid den under Alnarps egendom lydande utgården Mellangård anvisat för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 10,225 kronor.

2:o) Under punkt 24 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen, att för beredande av ökat understöd åt lantmannaskolor för läsåret 1922—1923 anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag å 70,000 kronor, att utgå med högst 20 procent av skolan eljest enligt gällande bestämmelser till kommande understöd av statsmedel, anslag till ålderstillägg samt särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, samt oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

Riksdagen har intet att erinra mot det begärda anslagsbeloppet, vilket avser läsåret 1922—1923, eller mot de för dess utgående förslagna grunderna.

Riksdagen har emellertid fäst sin uppmärksamhet vid det förhållandet, att olika principer tillämpas vid fördelningen av ytterligare understöd åt å ena sidan lantman- och lantbruksskolor samt å andra sidan folkhögskolor. Sålunda utgå understöd till lantmannaskolorna först efter det kurserna avslutats och efter en på företedd redogörelse över skolans inkomster och utgifter grundad noggrann prövning av behovet av ökat understöd, under det att motsvarande understöd beträffande folkhögskolorna avgöras under tiden för pågående kurser. I anledning härav anser sig riksdagen böra understryka riksdagens 1920 och 1921 gjorda uttalanden, att enligt riksdagens mening likformighet bör vara rådande beträffande ifrågavarande slag av skolor.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen för beredande av ökat understöd åt lantmannaskolor för läsåret 1922—1923 anvisat för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag å 70,000 kronor, att utgå med högst 20 procent av skolan eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, anslag till ålderstillägg samt särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, samt oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

3:o) Under punkt 26 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för beredande av ökat understöd åt lantbruksskolor för läsåret 1922—1923 anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 35,000

kronor, att utgå med högst 20 procent av skolan eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, anslag till ålders- tillägg samt särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, samt oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

Av enahanda skäl som beträffande lantmannaskolorna torde ökat understöd efter föreslagna grunder böra utgå till lanthushållsskolorna för läsåret 1922—1923. I fråga om anslagsbeloppet har riksdagen intet att erinra. Under hänvisning tillika till vad riksdagen under punkt 2 här ovan anfört beträffande ökat understöd åt lantmannaskolor får riksdagen anmäla, att riksdagen för beredande av ökat understöd åt lanthushållsskolor för läsåret 1922—1923 anvisat för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 35,000 kronor, att utgå med högst 20 procent av skolan eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, anslag till ålderstillägg samt särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen icke inräknat, samt oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

4:o) Under punkt 28 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen dels, med ändring av de 1919 och 1922 antagna bestämmelser för åtnjutande av rätt till löneförhöjning genom ålderstillägg åt föreståndare och lärare vid lantmannaskola samt föreståndare och förste lärare vid lantbruksskola, medgiva, att vad nu för åtnjutande av sådan rätt gäller i fråga om den tid, vederbörande innehaft motsvarande befattning vid statsunderstödd lantman- eller lantbruksskola, jämväl skall gälla den tid, vederbörande innehaft motsvarande befattning vid statsunderstödd folkhögskola; dels ock i riksstaten uppföra ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg åt föreståndare och lärare vid lantmannaskolor, lanthushållsskolor och lantbruksskolor med 40,000 kronor.

Mot det begärda anslaget belopp har riksdagen intet att erinra liksom ej heller i fråga om den föreslagna vidgade rätten för lärarpersonalen vid lantman- och lantbruksskolor till tjänsteårsberäkning för erhållande av ålderstillägg.

Riksdagen får därför anmäla, att riksdagen

dels, med ändring av de 1919 och 1922 antagna bestämmelser för åtnjutande av rätt till löneförhöjning genom ålderstillägg åt föreståndare och lärare vid lantmannaskola samt föreståndare och förste lärare vid lantbruksskola, medgivit, att vad nu för åtnjutande av sådan rätt gäller i fråga om den tid, vederbörande innehaft motsvarande befattning vid

statsunderstödd lantmanna- eller lantbruksskola, jämväl skall gälla den tid, vederbörande innehaft motsvarande befattning vid statsunderstödd folkhögskola;

dels ock i riksstaten uppfört ordinare förslagsanslaget till ålders-tillägg åt föreståndare och lärare vid lantmannaskolor, lantushållsskolor och lantbruksskolor med 40,000 kronor.

5:o) Under punkt 39 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels i riksstaten uppföra det nu såsom förslagsanslag, högst, däri upptagna ordinarie anslaget till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter såsom reservationsanslag med 120,000 kronor, dels ock till förstärkning av ordinarie anslaget till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 20,000 kronor.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehaft en inom andra kammaren väckt motion, nr 153, vari alternativt hemställt, om anslagssummans höjning till sådant belopp, att anslagen, även med en större elevanslutning, bli tillräckliga till fullt maximiunderstöd åt alla därtill berättigade sökande.

Under åberopande av jordbruksutskottets, av riksdagen godkända utlåtande, nr 31, punkt 4 får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och den i ämnet väckta motionen,

dels i riksstaten uppfört det nu såsom förslagsanslag, högst, däri upptagna ordinarie anslaget till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter såsom reservationsanslag med 120,000 kronor,

dels ock till förstärkning av ordinarie anslaget till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter anvisat för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 40,000 kronor.

6:o) Under punkt 73 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten uppföra ordinarie förslagsanslaget till distriktsveterinärers avlöning med 250,000 kronor.

Riksdagen biträder Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning. Under uttryckligt betonande, att däri ingalunda får inläggas ett ställningstagande till frågan om förhållandet för framtiden mellan läsveterinärernas och distriktsveterinärernas avlöningsförmåner eller om överhuvudtaget distriktsveterinärerna i avlöningshänseende böra ställas

i en bestämd relation till läsveterinärerna, får riksdagen anmäla, att riksdagen i riksstaten uppfört ordinarie förslagsanslaget till distriktsveterinärers avlönande med 250,000 kronor.

7:o) I fyra inom riksdagen väckta motioner nämligen I: 14 och 116 samt II: 149 och 156 har hemställts, att riksdagen måtte till lindring av fraktkostnaderna vid transport å järnväg av kalk, kalkstensmjöl och mörgel för jordbrukets behov anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 900,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen — under godkännande av den i motionen II: 149 med tillämpning av i huvudsak nu gällande grunder för statsbidrags utgående gjorda anslagsberäkningen dock under framhållande att därvid besparingar å anslaget i fråga synes kunna åstadkommas genom inskränkning i möjligaste mån av den under senare år medgivna rätten att i samtrafik få tillgodoföra tilläggsavgifter, särskilt s. k. extra banavgifter, för sändningar av jordbrukskalk — till lindring av fraktkostnader vid transport å järnväg av kalk, kalkstensmjöl och mörgel för jordbrukets behov anvisat för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 800,000 kronor.

8:o) Under punkt 135 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att ej mindre, med utslutande ur riksstaten av ordinarie anslaget till statens skogsskolor, i riksstaten uppföra följande ordinarie anslag till ersättning till domänfonden för utgifter för statens skogsskolor, nämligen dels till avlöningar ett förslagsanslag av 100,000 kronor, dels till övriga utgifter ett reservationsanslag av 96,300 kronor, än även till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för samma skolor anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 31,000 kronor.

Förevarande framställning avser beredande åt domänfonden av gottgörelse för samtliga utgifter för statens skogsskolor. Dessa utgifter äro av skilda slag. Medan sålunda utgifterna till avlöningar och dyrtidstillägg, såsom reglerade genom avlöningsreglemente och allmänna bestämmelser om dyrtidstillägg, icke kunna på förhand bestämmas, äro utgifterna till stipendier begränsade till det därför beräknade beloppet. Vad angår det för underhåll av skolorna avsedda beloppet, har departementschefen ansett att under ett år uppkommen reservation bör få för möjliggörande av större nödig reparation användas ett följande år. På grund härav har i framställningen ifrågasatts utslutande ur riksstaten av det nuvarande ordinarie anslaget till statens skogs-

skolor och uppförande i stället däri av dels ett ordinarie förslagsanslag till avlöningar, dels ett ordinarie reservationsanslag till övriga utgifter och dels ett extra förslagsanslag till dyrtidstillägg. Samtliga anslag avse ersättning för utgifter under det kalenderår, vars senare hälft ingår i det budgetår, varför anslaget upptages i budgeten, det i budgeten för 1923—1924 sålunda kalenderåret 1923.

Riksdagen har intet att erinra mot den sålunda föreslagna anordningen. Beträffande anslaget till dyrtidstillägg har detta beräknats efter de i Kungl. Maj:ts proposition nr 2 till innevarande riksdag föreslagna allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Den avvikelse i vissa avseenden från berörda proposition, som riksdagens beslut i ämnet innebär, torde dock icke böra föranleda någon ändring av det under förevarande punkt beräknade anslaget till dyrtidstillägg. Icke heller mot de övriga anslagsbeloppen har riksdagen något att erinra.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

ej mindre, med uteslutande ur riksstaten av ordinarie anslaget till statens skogsskolor, i riksstaten uppfört följande ordinarie anslag till ersättning till domänfonden för utgifter för statens skogsskolor, nämligen *dels* till avlöningar ett förslagsanslag av 100,000 kronor, *dels* till övriga utgifter ett reservationsanslag av 96,300 kronor, *än även* till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för samma skolor anvisat för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 31,000 kronor.

9:o) Under punkt 136 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att anvisa för budgetåret 1923—1924 *ej mindre* till ersättning till domänfonden för utgifter för kalenderåret 1923 för fortsättningsskolan vid Kloten, dels till avlöningar m. m. ett extra förslagsanslag av 18,900 kronor, dels ock till övriga utgifter ett extra reservationsanslag av 9,000 kronor, *än även* till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för samma skola ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor.

Med hänsyn såväl till att domänfonden bör beredas ersättning för samtliga utgifter för fortsättningsskolan som ock anslagsposternas olika natur göres nu framställning om uppförande i budgeten av tre olika anslag för ändamålet. I anslutning till vad om anslagen till statens skogsskolor under punkt 7 här ovan anförts har riksdagen intet att erinra mot den beträffande nu ifrågasatta anslaget ifrågasatta anordningen, liksom *ej heller* mot att anslagen uppföras till av departementschefen beräknade belopp.

Beträffande den i anslaget till avlöningar ingående posten 10 elev-

stipendier å 300 kronor har hittills för ändamålet uppförts anslag till 15 dylika stipendier. På förslag av domänstyrelsen har departementschefen emellertid funnit stipendium till befattningshavare vid domänverket, som med bibehållande av full lön deltagar i kurs vid fortsättningsskolan böra indragas, då de kostnader domänverket härigenom åsamkas, icke torde stå i skäligt förhållande till den vinst, domänverket får av vederbörandes genomgående av kursen. Riksdagen biträder denna uppfattning liksom riksdagen ej heller i övrigt har något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Under återopande tillika beträffande anslaget till dyrtidstillägg av vad riksdagen under punkt 8 anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen för budgetåret 1923—1924 anvisat

ej mindre till ersättning till domänfonden för utgifter för kalenderåret 1923 för fortsättningsskolan vid Kloten, *dels* till avlöningar m. m. ett extra förslagsanslag av 18,900 kronor, *dels ock* till övriga utgifter ett extra reservationsanslag av 9,000 kronor,

än även till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för samma skola ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor.

10:o) Under punkt 138 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Eders Kungl. Maj:ts föreslagit riksdagen att dels, med uteslutande ur riksstaten av ordinarie anslaget för tillsyn å enskildas skogar i lappmarken samt Särna och Idre socknar, i riksstaten uppföra till ersättning till domänfonden för utgifter för tillsyn å enskildas skogar i lappmarken samt Särna och Idre socknar ett ordinarie förslagsanslag av 440,000 kronor, *dels ock* till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för dylik tillsyn anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 130,000 kronor.

Förevarande framställning avser att i överensstämmelse med vad under punkt 7 här ovan anförts bereda domänfonden ersättning för ifrågavarande utgifter genom två särskilda anslag ett ordinarie för avlöningar och ett extra för dyrtidstillägg, båda av förslagsnatur, avseende utgifterna under det kalenderår, vars senare hälft ingår i det budgetår, varför anslagen uppföras.

Rörande storleken av de belopp, med vilka anslagen ansetts böra i budgeten för 1923—1924 uppföras, så har ordinarie förslagsanslaget beräknats med hänsyn till att kostnaderna för bland annat avlöning till skogsstatspersonalen i de län, beträffande vilka den s. k. lappmarkslagen är gällande, för kalenderåret 1923 beräknats uppgå till 1,257,404 kronor, därav 40 procent utgöra 502,961 kronor. Då domänstyrelsen för utgifter

till avlöningar torde böra i första hand tillgodogöra sig influtna utsyningsavgifter, vilka beräknats uppgå till 60,000 kronor, har ordinarie förslagsanslaget ansetts kunna bestämmas till (500,000—60,000 =) 440,000 kronor. Domänstyrelsen skall härav äga tillgodogöra sig vad som, utöver under året influtna utsyningsavgifter, åtgår för täckande av 40 procent av domänstyrelsens utgifter för avlöning av skogsstatspersonal i förenämnda revir.

Det extra förslagsanslaget har för kalenderåret 1923 beräknats till 130,000 kronor. Från detta anslag skall domänstyrelsen äga tillgodogöra sig 40 procent av dyrtidstillägg till skogsstatspersonalen i nu ifrågavarande revir.

Framställningen föranleder icke någon riksdagens erinran. Under åberopande tillika beträffande anslaget till dyrtidstillägg av vad riksdagen under punkt 8 här ovan anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels*, med uteslutande ur riksstaten av ordinarie anslaget för tillsyn å enskildas skogar i lappmarken samt Särna och Idre socknar, i riksstaten uppfört till ersättning till domänfonden för utgifter för tillsyn å enskildas skogar i lappmarken samt Särna och Idre socknar ett ordinarie förslagsanslag av 440,000 kronor,

dels ock till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för dylik tillsyn anvisat för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 130,000 kronor.

11:o) Under punkt 139 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* med uteslutande ur riksstaten av ordinarie anslaget för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland, i riksstaten uppföra till ersättning till domänfonden för utgifter för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland ett ordinarie förslagsanslag av 280,000 kronor, *dels ock* till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för dylik tillsyn för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Under åberopande av vad i föregående punkt anförts, anser riksdagen i likhet med departementschefen att domänfonden bör beredas ersättning för nu omhandlade utgifter genom *dels* ett ordinarie förslagsanslag å det belopp, vartill avlöningarna för nyssnämnda tjänstemän beräknas komma att för kalenderåret 1923 uppgå till, eller 328,392 kronor, minskat med beloppet för influtna utsyningsavgifter enligt kustlandslagen, beräknat till 50,000 kronor, eller sålunda (328,392—50,000 =) 278,392 kronor, avrundat till 280,000 kronor, *dels ock* ett extra förslags-

anslag å 100,000 kronor. Från det ordinarie anslaget skall domänstyrelsen äga tillgodogöra sig vad av avlöningar till ifrågavarande personal icke blivit täckt genom under året influtna utsyningsavgifter samt från det extra anslaget vad domänstyrelsen till samma personal utbetalat i dyrtidstillägg. Anslagen skola avse utgifterna under det kalenderår, vars senare hälft ingår i det budgetår, varför anslagen uppföras i budgeten.

I enlighet härmed och under åberopande tillika beträffande anslaget till dyrtidstillägg av vad riksdagen under punkt 8 här ovan anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels, med uteslutande ur riksstaten av ordinarie anslaget för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland, i riksstaten uppfört till ersättning till domänfonden för utgifter för tillsyn å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland ett ordinarie förslagsanslag av 280,000 kronor,

dels ock till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för dylik tillsyn anvisat för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

12:o) Under punkt 140 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* i riksstaten uppföra till ersättning till domänfonden för utgifter för tillsyn å enskildas skyddsskogar ett ordinarie förslagsanslag av 112,000 kronor, *dels ock* till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för dylik tillsyn anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 26,000 kronor.

Förevarande framställning avser att i överensstämmelse med vad i punkterna 7—10 här ovan anförts bereda domänfonden ersättning för utgifter för skogsstatspersonalens ifrågavarande arbeten å enskildas skyddsskogar genom två särskilda förslagsanslag, ett ordinarie för avlöningar och ett extra för dyrtidstillägg, avseende utgifter under det kalenderår, vars senare hälft ingår i det budgetår, varför anslaget uppföres i budgeten. Då av avlöningen till skogsstatspersonalen i de revir, varom här är fråga, enligt domänstyrelsens beräkning 35 procent belöpa å arbete med skyddsskogarna, avses, enligt statsrådsprotokollet, att domänstyrelsen skall från det ordinarie anslaget äga tillgodogöra sig vad som åtgår *dels* till arvodet åt särskilda med uteslutande verksamhet å skyddsskogarna sysselsätta assistenter, vartill beräknas åtgå 6,000 kronor, *dels ock* till täckande av 35 procent av domänstyrelsens utgifter för avlöning av skogsstatspersonalen i uti statsrådsprotokollet angivna revir, beräknade till i runt

tal 106,000 kronor. Från det extra anslaget skulle domänstyrelsen uttaga dels vad som utbetalts i dyrtidstillägg till skyddsskogsassistenterna dels ock 35 procent av dyrtidstillägg, som utbetalts till skogsstatspersonalen i förenämnda revir. För dessa båda ändamål har för 1923 ansetts erforderligt ett belopp av 26,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning. Under åberopande tillika beträffande anslaget till dyrtidstillägg av vad riksdagen under punkt 8 här ovan anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels i riksstaten uppfört till ersättning till domänfonden för utgifter för tillsyn å enskildas skyddsskogar ett ordinarie förslagsanslag av 112,000 kronor,

dels ock till ersättning till domänfonden för genom dyrtidstillägg ökade utgifter för dylik tillsyn anvisat för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 26,000 kronor.

Stockholm den 2 juni 1923.

Med undersåtlig vördnad.
